

Ügyiratszám: MN/7481-6/2015.
Ügyintéző: **személyes adat**
Tárgy: kiegyensúlyozottsági kérelem
elbírálása

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának

568/2015. (V. 11.) számú

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: **Hatóság**) Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) **Személyes adat** (**Személyes adat** a továbbiakban: **Kérelmező**) a **Személyes adat** által képviselt Magyar Rádió Zrt. (1088 Budapest, Bródy S. u. 5-7., a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) Kossuth Rádió állandó megnevezésű adóján (a továbbiakban: **Médiaszolgáltatás vagy Kossuth Rádió**) 2015. március 14-én 6 órától sugárzott „Szombat reggel” című műsorszámnak a klímaváltozás témaköréhez kapcsolódóan Dimitri Zenghelis brit közgazdással folytatott beszélgetést tartalmazó szegmensével kapcsolatos, 2015. március 20-án benyújtott, a kiegyensúlyozott tájékoztatás megsértését kifogásoló kérelme alapján 2015. március 21-én indult hatósági eljárásban a Kérelmező kérelmét

elutasítja.

E határozat ellen közigazgatási úton fellebbezésnek nincs helye, a határozat a közléssel jogerős és végrehajtható. A határozat felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással a közléstől számított 15 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól (a továbbiakban: bíróság) lehet kérni a Médiatanácsához (1088 Budapest, Reviczky utca 5.) benyújtandó keresetlevéllel. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresettel támadott hatósági határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető. A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérheti. A keresetet a bíróság 60 napon belül bírálja el.

Indokolás

A Kérelmező 2015. március 20-án érkezett, MN/7481-1/2015. számon iktatott beadványa 1. pontjában a Médiaszolgáltató Kossuth Rádió elnevezésű csatornáján 2015. március 14-én 6 órától sugárzott „Szombat reggel” című műsorszámnak a 6:53:32-kor kezdődött szegmensét kifogásolta, amelyben – a klímaváltozás témaköréhez kapcsolódóan – Náray Balázs kérdezte Dimitri Zenghelis brit közgazdászt. A Kérelmező álláspontja szerint „A beszélgetésben nem került kifejezésre a reális zöldek álláspontja (...)”, „A reális zöldek szerint a brit közgazdász álláspontjával szemben egyre több 'klímaszkeptikus' tudós vonja kétségbe a klímaváltozás és a szén-dioxid emisszió közötti kapcsolatot.”

A mediaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: **Mttv.**) 166. § értelmében a Hatóság (a Médiatanács, illetve a Hivatal) a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértésével kapcsolatos eljárásaiban az Mttv. 181. §-ában meghatározott eltérésekkel az Mttv. általános eljárási szabályait (Mttv. 144-165. §) és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) rendelkezéseit

alkalmazza. Az Mttv. 144. §-a értelmében a Hatóság hatósági eljárásaiban az Mttv.-ben foglalt eltérésekkel a Ket. rendelkezései szerint jár el.

A kiegyensúlyozottsági kérelem alapján, az Mttv. 181. § (1) bekezdése szerint 2015. március 21-én hatósági eljárás indult.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés előírja, hogy a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: **Smtv.**) 13. §-ában és e törvény 12. § (2) bekezdésében meghatározott kiegyensúlyozottsági kötelezettség megsértése esetén a kérelem elbírálására a jelentős befolyásoló erővel rendelkező mediaszolgáltatók és a közszolgálati mediaszolgáltatók mediaszolgáltatásai tekintetében a Médiatanács, más mediaszolgáltatások vonatkozásában a Hivatal rendelkezik hatáskörrel.

A fenti rendelkezést, valamint az Mttv. 182. § u) pontjában foglalt hatásköri szabályt alapul véve jelen kiegyensúlyozottsági ügyben a kérelem elbírálása a Médiatanács hatósági hatáskörébe tartozik, tekintettel arra, hogy a Mediaszolgáltató közszolgálati mediaszolgáltatónak minősül.

Hatáskörének vizsgálatát, megállapítását követően a Médiatanács a kérelem érdemi elbírálásának további feltételeit, azaz a további eljárási szabályok teljesülését ellenőrizte.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás megsértése esetén a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató hatósági eljárást kezdeményezhet, tehát bárkinek - a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően benyújtott - kérelme, így jelen esetben a Kérelmező is, érdemben elbírálendő.

Az Mttv. 181. § (2) bekezdése előírja, hogy a hatósági eljárás kezdeményezését megelőzően a kérelmező köteles kifogásával a mediaszolgáltatóhoz fordulni. A kérelmező az általa kifogásolt tájékoztatás közzétételétől, ismétlés esetén az utolsó ismétléstől számított hetvenkét órán belül írásban kérheti a mediaszolgáltatótól azon álláspont - megfelelő, a kifogásolt tájékoztatás közzétételéhez hasonló körülmények közötti - közzétételét, amelynek közzététele a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges.

Az Mttv. 181. § (3) bekezdése kifejti, hogy a mediaszolgáltató a kifogás elfogadásáról vagy elutasításáról annak kézhezvételétől számított negyvennyolc órán belül dönt. A döntésről a kérelmezőt haladéktalanul írásban értesíteni kell. A kérelmező a döntés közlésétől számított negyvennyolc órán belül - a döntés közlésének elmaradása esetén a kifogásolt vagy sérelmezett tájékoztatás közzétételétől számított tíz napon belül - a kifogásolt műsorszám és az érintett mediaszolgáltató pontos megnevezésével hatósági eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.

A Kérelmező beadványához mellékelte a Mediaszolgáltató Közönségszolgálatára részére küldött, a vezérigazgató részére címzett kifogása 2015. március 14-én 7 óra 52 perckor történt megküldését igazoló jelentés másolatát, továbbá csatolta a Közönségszolgálat 2014. március 16-án 13 óra 50 perckor elektronikus úton küldött, a kérelmezői kifogás címzett részére történő továbbítását rögzítő válaszlevél másolatát.

A kérelem alapján megállapítást nyert, hogy a Kérelmező az Mttv. 181. §-ában meghatározott jogvesztő határidőn belül fordult kifogásával a Mediaszolgáltatóhoz, és annak döntése elmaradását követő tíz napon belül (a nyitva álló törvényi határidőn belül) kezdeményezte a Hatóság eljárását (tehát az eljárás tárgyát képező kérelem az eljárási szabályoknak megfelelt), így kérelme érdemben elbírálható volt.

2015. március 27-én kelt, MN/7481-2/2015. számú végzésében a Médiatanács a Ket. 29. § (3) bekezdésében foglaltak szerint értesítette a Mediaszolgáltatót az eljárás megindulásáról, nyilatkozattételi és iratbetekintési jogáról, valamint az Mttv. 155. § (3) bekezdés a) pontja alapján, a tényállás teljes körű tisztázása érdekében kötelezte, hogy terjessze elő a végzés mellékletként másolatban csatolt kiegyensúlyozottsági kérelemmel kapcsolatos álláspontját tartalmazó nyilatkozatát.

A Médiaszolgáltató a Médiatanács MN/7481-2/2015. számú végzésében foglaltaknak 2015. május 5-én érkezett, meghatalmazott jogi képviselő útján benyújtott, MN/7481-3/2015. számon iktatott nyilatkozatával tett eleget, melyben a kérelem elutasítását kérte annak megalapozatlanságára hivatkozással. Beadványában a Médiaszolgáltató a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges releváns álláspontok bemutatására terjedő kötelezettség korlátait is hangsúlyozta a Médiatanács joggyakorlatára, valamint az 1/2007. számú alkotmánybírósági döntésre utalással, valamint kiemelte, hogy a klímaváltozással kapcsolatos nézőpontok több műsorszámában is bemutatásra kerültek.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbi tényállást tárta fel, és azt az alábbiak szerint értékelte.

1. A Kérelmező álláspontja

A Kérelmező beadványában sérelmezte, hogy „a reális zöldek álláspontja nem került kifejezésre a klímaváltozásról, az éghajlatváltozásról, a széndioxid szerepéről”.

A Kérelmező rögzítette, hogy „a brit közgazdász álláspontjával szemben egyre több 'klímaszkeptikus' tudós vonja kétségbe a klímaváltozás és a széndioxid emisszió közötti kapcsolatot”, majd a Reális Zöldek Klub vonatkozó álláspontját részletesen is ismertette.

2. Az eljárás tárgyát képező tájékoztatásban elhangzottak ismertetése

A Médiaszolgáltató Kossuth Rádió elnevezésű adóján 2015. március 14-én 6 órától sugárzott „Szombat reggel” elnevezésű műsorszám 6:53:32-kor kezdődött összeállítása az alábbiakat tartalmazta:

Műsorvezető: „Végtelen napelem mezők, sűrű szélerőmű-erdők, nem állunk messze ettől a negyvenötven éve még tudományos-fantasztikus regényekben szereplő képtől. A klímaváltozás rákényszeríti az emberiséget az irányváltásra, hogy az energiát környezetbarátabb módon termelje és takarékosabban használja. Sokak szerint pedig ez lehet a jövő üzlete, a zöld gazdaság, így is nevezik. Náray Balázs egy brit közgazdászt kérdezett, aki elsősorban gazdasági kérdésként tekint a klímaváltozásra.”

Náray Balázs: „A környezeti kérdések vannak a háttérben persze, a klímatudomány pedig megmutatja, hogy mit kockáztatunk azzal, ha nem cselekszünk. Viszont a közgazdaság tudja számszerűsíteni a kockázatokat, amelyek alapján aztán választhatunk a lehetőségek közül - kezdte Dimitri Zenghelis brit közgazdász az úgynevezett klímagazdaságról a témáról rendezett konferencián a közelmúltban Budapesten. A szakember a klímaváltozás lehetséges hatásait felmérő, mára korszakos jelentőségű Stern-jelentéssel foglalkozó brit kormányzati testület vezetője is volt.”

Dimitri Zenghelis: „Nem kérdés, hogy változtatni kell, de az már rajtunk múlik, hogy ez mennyire lesz költséges, és hogy kaotikusan megy majd végbe, vagy kiszámítottan és költséghatékonyan, oly módon, hogy kihasználja a technológiai fejlődésben rejlő lehetőségeket és hatékonyságot.”

Náray Balázs: „Gondolja, hogy vészhelyzet van klímaügyekben? Vagy most, 2015-ben még van mozgástér, idő tervezgetni?”

Dimitri Zenghelis: „Nem annyira vészhelyzet ez, hanem inkább sürgető helyzetről van szó. Sürgető abban a tekintetben, hogy minél tovább halogatjuk, annál többre fog kerülni, hogy elérjük a klíma- és az erőforrás-hatékonysági célokat.”

Náray Balázs: „Öt-hat évvel ezelőtt majdnem ugyanazok voltak a célok és az érvek, amiket ma hallunk. Van azért bármi előrelépés, fejlődés azóta, amiben persze benne volt egy pénzügyi világválság is?”

Dimitri Zenghelis: „Teljesen igaza van abban, hogy a háttérzene a világválság nyomán megváltozott. A világ gazdasági és politikai közösségének figyelme áttérrelődött más területekre. A klímakérdés bizonyos tekintetben kevésbé prioritás, ugyanakkor fontos fejlődés történt azóta. Látványos előrelépést látunk a városok szintjén, számos helyen komolyan csökkentik a szén-dioxid kibocsátást, például Kopenhága

megcélózta a nulla szennyezést. De beszélhetnénk Európán kívüli városokról, mint Szöul, New York, (...). Sok fejlődés van tehát, üzletben és technológiában is. Például a szolár panelek ára öt év alatt ötödére csökkent. A kínaiak öntik az új technológiákat ezen a téren. Kínában, a tizenkettedik ötéves tervben a kiemelt hét varázságazat közül három zöld: elektromos járművek, energiahatékonyság és megújuló energia. Van egy negyedik, ami az informatika szintjén kapcsolódik ide, ezek az okoshálózatok, okos városok kiépítése. A kereskedelem, gazdaság oldaláról tehát rengeteg fejlődést látunk, a politika szintjén talán kevesebbet, különösen a nemzetközi politikában, de regionális, helyi, városi szinten sokkal több dolog történik. Azt mondhatjuk tehát, hogy a beszéd irama lehet lassabb egy kicsit, de a tettek folytatódnak. Azt pedig tudjuk, hogy hova kell eljutnunk, a célokat ismerjük. Nem kérdés, hogy át kell állni az erőforrás-hatékonyságra és alacsony szén-dioxid kibocsátásra, az egyetlen kérdés, hogy miként tesszük ezt meg?”

Náray Balázs: „... mondta a brit szakember a Kossuth Rádióknak a klímagazdaságról, vagyis az energia és klímatudatos gazdasági átalakulás lehetőségeiről.”

3. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkotmányos értelmezése és szabályozása

Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerint „Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit”.

Az Alaptörvényben foglalt, a sajtó sokszínűségére vonatkozó kötelezettség részben a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményén keresztül valósul meg. A kötelezettség tartalmát az Smtv. 13. §-a és az Mttv. 12. § (1)-(2) bekezdése együttesen határozzák meg.

Az Smtv. 13. § alapján „A tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kiegyensúlyozottan tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.”

Az Mttv. 12. § (2) bekezdés szerint „A tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsorszámok jellegétől függően – az egyes műsorszámokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában kell biztosítani.”

Az Smtv. tehát a kiegyensúlyozottság követelményét a tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások által közzétett tájékoztató, híreket szolgáltató műsorszámaival kapcsolatban fogalmazza meg. A törvény rendelkezése szerint ezeknek a műsorszámoknak a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről kiegyensúlyozottan kell tájékoztatást adniuk.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, amely a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges megfelelő tájékoztatás megteremtését segíti elő, nem jelenti a szerkesztői szabadság aránytalan korlátozását. Azt ugyanis, hogy mely események tartanak számot a közérdeklődésre, azaz mely eseményekről készül beszámoló az egyes műsorszámokban, kizárólag a szerkesztő, illetve a médiaszolgáltató döntheti el, tehát nem létezik egyes eseményekről való beszámolási kötelezettség, és a kiegyensúlyozott tájékoztatás csak a ténylegesen közzétett tartalmak vonatkozásában vizsgálható.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alapján a nyilvánosságot érintő ügyekről szóló tájékoztatásnak, híradásnak meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket, egy adott kérdéssel összefüggésben megfogalmazott releváns álláspontokat a közösség számára össze kell gyűjteni és be kell mutatni.

Az Smtv. alapján a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének (összefoglalóan) a közéleti kérdésekkel kapcsolatban, az ilyen híreket, tájékoztatást közlétező műsorszámokban kell eleget tenni. Arra vonatkozóan nincs jogszabályi rendelkezés, hogy ezek milyen műfajú műsorszámok lehetnek, tehát a jogalkalmazás során a döntő kérdés nem a műsorszám műfaja, hanem a tájékoztatás, a hír közzétételének a megtörténte. Ettől függetlenül lehet annak is jelentősége, hogy a vizsgált műsorszám milyen módon közelített a témához, az milyen módon szerepelt benne.

Az Smtv. a „demokratikus közvélemény biztosítása érdekében” írja elő a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, vagyis a jogszabály meghatározza a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkalmazási körét. Mindezzel összhangban állapította meg a Kúria Kfv.III.37.472/2013/11. számú ítéletében, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem terjed ki valamennyi, a nyilvánosság előtt zajló vitára vagy véleménykülönbségre. A Kúria előbbieken hivatkozott döntése alapján ahhoz, hogy egy adott tájékoztatással kapcsolatban felmerüljön a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, azaz a szabály alkalmazható legyen, szükséges, hogy a tájékoztatás tárgya, tartalma összefüggésben álljon a demokratikus közvélemény igényeivel, szükségleteivel.

A demokratikus nyilvánosság számára fontos kérdések köre rendkívül szerteágazó, taxatív felsorolásuk még általános jelleggel sem lehetséges. Az Smtv. szerint kiterjed a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége minden, „a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményről, vitatott kérdéssről” szóló tájékoztatásra. Azaz, nem pusztán a közvetlen „politikai” vonatkozással bíró ügyek tartoznak ide, hanem általában a közéleti kérdések.

A "Szombat reggel" a Kossuth Rádió szombatonként, 6 órától sugárzott műsorszám, a Médiaszolgáltató honlapján található leírás szerint: *„Nemzetközi magazin, érdekességekről, fontos történésekről a nagyvilágból.”*

A „Szombat reggel” című műsorszám kérelemmel érintett összeállításában – a jelen határozat indokolásának 2. pontjában részletesen ismertetett tartalommal – Náray Balázs a klímaváltozásról kérdezte Dimitri Zenghelis brit közgazdászt a közelmúltban Budapesten tartott konferencián. A brit szakemberrel folytatott beszélgetés során elhangzott, hogy Dimitri Zenghelis gazdasági kérdésként tekint elsősorban a klímaváltozásra, aki kiszámított és költséghatékony módon, a technológiai fejlődés eredményeit felhasználva képzel el a klímakérdés („sürgető helyzet”) megoldását. Az előbbieket a brit közgazdász nemzetközi példákkal illusztrálta.

A Kérelmező állítása szerint azért sérült a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye, mert a Médiaszolgáltató nem jelenítette meg a Reális Zöldek Klub álláspontját *„a klímaváltozásról, az éghajlatváltozásról, a széndioxid szerepéről”,* továbbá, mert *„a brit közgazdász álláspontjával szemben egyre több 'klímaszkeptikus' tudós vonja kétségbe a klímaváltozás és a széndioxid emisszió közötti kapcsolatot”.*

A kérelemmel érintett műsorszegmens műfaját tekintve rádiós interjú, melyben a riporter egy, a szerkesztő által megválasztott témakör kapcsán egy meghatározott személy véleményét kérdezte (jelen esetben a klímaváltozás témakörében a Budapesten tartott konferencián részt vevő szakembert). Jelen esetben nyilvánvaló, hogy nem korlátozható – még a kiegyensúlyozott tájékoztatásra vonatkozó jogszabályi rendelkezésekben foglaltak alapján sem – ez a szabadság, hiszen nem egy aktuális közéleti, politikai esemény vonatkozásában történő tájékoztatás céljával szerepelt a műsorszegmensben az adott beszélgetés (interjú), hanem – vélhetően – a konferencia apropóján. A műsorszám említett szegmense arra vállalkozott, hogy a közmédia törvényben rögzített céljai elérése, feladatainak teljesítése keretében egy meghatározott tudományos nézőpontot ismertessen, mutasson be, ezért ennek véleményformáló hatását el kell választani a demokratikus nyilvánosság megteremtését, így a közönség tájékoztatását szolgáló közéleti, politikai vagy hírműsorokétól. Ezt bizonyítja, hogy a műsorszegmens az interjúban kívül semmiféle, az adott kérdéshez kapcsolódó egyéb véleményt, nézőpontot nem ismertetett, és nem is foglalkozott ezen túlmenően a kérdéssel. Erre figyelemmel **megállapítható, hogy a kérelemmel érintett műsorszám tartalmi, valamint műfaji – és ebből következően szerkesztési – sajátosságait szem előtt tartva a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye jelen esetben nem vizsgálható.**

A fentiek alapján a Médiatanács az Mttv. 181. § (1) bekezdése alapján, a 182. § u) pontjában foglalt hatáskörében a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a kérelmet elutasította.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdése da) alpontjában, valamint az Mttv. 163. § (1) bekezdésében és a 181. § (8) bekezdésében foglalt rendelkezéseken alapul. A halasztó hatály kérdését az Mttv. 163. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés rendezi. A tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatást a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 338. § (1) és (2) bekezdése tartalmazza.

Az eljárás során a Ket. 153. §-a szerinti eljárási költség nem merült fel.

A Médiatanács hatásköre az Mttv. 181. § (1) bekezdésén és a 182. § u) pontján alapul.

Budapest, 2015. május 11.

A Médiatanács nevében

dr. Karas Monika
elnök

dr. Auer János
hitelesítő tag

Kapják:

1. Személyes adat